

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

---

18 DECEMBER 2001

Wetsvoorstel betreffende de uitbreiding van het gemeentelijk stemrecht en het recht om verkozen te worden tot de niet-Europese onderdanen die in België verblijven

---

AMENDEMENTEN

Nr. 6 VAN DE HEER **TOBBACK** EN MEVROUW **PEHLIVAN**

Art. 2

In artikel 2, § 1, 1°, het woord « vijf » vervangen door « drie ».

Verantwoording

De keuze voor de termijn van drie jaar is ingegeven door de resolutie van het Europees Parlement van 5 juli 2001 over de toestand van de grondrechten in de Europese Unie. Punt 122 van deze resolutie, met betrekking tot het Europees burgerschap, beveelt de lidstaten aan het passief en actief stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen uit te breiden tot alle burgers die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Unie, maar die gedurende ten minste drie jaar hun verblijfplaats op het grondgebied van de betrokken lidstaat hebben.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-548 - 2000/2001:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Lozie en mevrouw Nagy.
Nr. 2: Advies van de Raad van State.

2-548 - 2001/2002:

Nr. 3: Amendementen.

Ter vervanging van het vroeger rondgedeelde stuk.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

---

18 DÉCEMBRE 2001

Proposition de loi relative à l'extension du droit de vote et d'éligibilité aux élections communales aux ressortissants non européens résidant en Belgique

---

AMENDEMENTS

N° 6 DE M. **TOBBACK** ET MME **PEHLIVAN**

Art. 2

Au § 1er, 1°, de cet article, remplacer le mot « cinq » par le mot « trois ».

Justification

Le choix du délai de trois ans s'inspire de la résolution du Parlement européen du 5 juillet 2001 sur la situation des droits fondamentaux dans l'Union européenne. Le point 122 de cette résolution, qui concerne la citoyenneté européenne, recommande aux États membres l'extension du droit de voter et de se présenter aux élections municipales à tous les ressortissants non communautaires qui résident légalement sur le territoire de l'État membre en question depuis au moins trois ans.

Voir:

Documents du Sénat:

2-548 - 2000/2001:

N° 1: Proposition de loi de M. Lozie et Mme Nagy.
N° 2: Avis du Conseil d'État.

2-548 - 2001/2002:

N° 3: Amendements.

En remplacement du document distribué précédemment.

Nr. 7 DE HEER TOBBACK EN MEVROUW PEHLIVAN

Art. 9bis (nieuw)

Een nieuw artikel toevoegen, luidende :

«Art. 9bis. — In artikel 1 van de wet van 19 oktober 1991 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, vervangen bij de wet van 16 juli 1993 en gewijzigd bij de wet van 27 januari 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) § 1, 1°, wordt aangevuld als volgt:

«, onderdaan van een ander lidstaat van de Europese Unie of ten minste drie jaar in België verblijven »;

B) in § 5, eerste lid, worden de woorden «lijst van de Belgische kiezers» vervangen door het woord «kiezerslijst.»

Verantwoording

Het lijkt ons niet logisch een onderscheid te maken tussen de provincieraadsverkiezingen en de gemeenteraadsverkiezingen. Artikel 41 van de Grondwet stelt immers dat de gemeenten en de provincies lokale entiteiten zijn, die uitsluitend gemeentelijke of provinciale belangen regelen, welke verschillen van de nationale belangen. Nog steeds volgens de Grondwet worden die belangen «door de gemeenteraden of provincieraden geregeld volgens de beginselen bij de Grondwet vastgesteld». Dat artikel hanteert het begrip lokaal bestuur als een bestuur dat zorgt voor de behandeling van de specifieke aangelegenheden van een maatschappelijke groep die verschilt van de nationale gemeenschap. Het is onduidelijk waarom met betrekking tot de lokale politieke participatie een onderscheid wordt gemaakt tussen gemeenten en provincies, een onderscheid dat de Grondwet niet maakt.

Louis TOBBACK.
Fatma PEHLIVAN.

Nr. 8 VAN DE HEER DALLEMAGNE

In de gemeentekieswet, het eerste lid van § 2 van artikel 1bis vervangen als volgt :

«De onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie alsook de personen die ten minste vijf jaar regelmatig in België verblijven, kunnen blijk geven van hun wil het actief kiesrecht niet uit te oefenen bij de gemeenteraadsverkiezingen binnen een termijn van drie maanden vanaf 1 april van het jaar tijdens hetwelk de gewone hernieuwing van de gemeenteraden plaatsheeft.»

N° 7 DE M. TOBBACK ET MME PEHLIVAN

Art. 9bis (nouveau)

Ajouter un article nouveau, libellé comme suit :

«Art. 9bis. — À l'article 1er de la loi du 19 octobre 1991 organique des élections provinciales, remplacé par la loi du 16 juillet 1993 et modifié par la loi du 27 janvier 1999, sont apportées les modifications suivantes:

A) le § 1er, 1°, est complété comme suit:

«, ressortissant d'un autre État membre de l'Union européenne ou résider depuis au moins trois ans en Belgique »;

B) au § 5, alinéa 1er, supprimer le mot «belges.»

Justification

Il ne nous semble pas logique de faire une distinction entre les élections provinciales et les élections communales. L'article 41 de la Constitution prévoit en effet que les communes et les provinces sont des entités locales, qui règlent les intérêts exclusivement communaux ou provinciaux, lesquels diffèrent des intérêts nationaux. La Constitution prévoit encore que ces intérêts «sont réglés par les conseils communaux ou provinciaux, d'après les principes établis par la Constitution». Dans cet article, la notion de pouvoir local est utilisée au sens d'un pouvoir chargé de traiter des matières spécifiques d'un groupe social différent de la communauté nationale. On ne comprend dès lors pas bien pourquoi une distinction est faite entre communes et provinces à propos de la participation à la vie politique locale, alors que la Constitution ne la prévoit pas.

N° 8 DE M. DALLEMAGNE

Dans la loi électorale communale, remplacer l'alinéa 1er du § 2 de l'article 1bis par la disposition suivante :

«Les ressortissants d'un État membre de l'Union européenne et les personnes résidant régulièrement depuis plus de cinq ans en Belgique ont la possibilité de manifester leur volonté de ne pas exercer leur droit de vote aux élections communales dans un délai de trois mois à dater du premier avril de l'année durant laquelle le renouvellement ordinaire des conseils communaux a lieu.»

Verantwoording

De kiesregeling voor niet-Belgische kiezers die onderdaan zijn van een EU-lidstaat behoort afgestemd te worden op die van de niet-Europese kiezers. Volgens de Europese richtlijn kunnen Europese onderdanen eventueel het actief kiesrecht uitoefenen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Daarom wil dit amendement een weerlegbaar vermoeden invoeren dat die personen dat recht willen uitoefenen bij de plaatselijke verkiezingen. De voorgestelde formulering biedt het voordeel niet te raken aan het feit dat de uitoefening van het actief kiesrecht niet verplicht is en de administratieve rompslomp te vermijden waarmee de inschrijving op de kiezerslijsten gepaard gaat.

Justification

Il convient d'aligner le régime électoral des électeurs non belges ressortissants de l'Union européenne sur celui des électeurs non européens. Afin de respecter la directive européenne rendant le vote aux élections communales facultatif pour les ressortissants européens, le présent amendement instaure une présomption réfragable de volonté de faire usage du droit de vote aux élections locales. Cette formule a l'avantage de respecter le caractère non obligatoire du droit de vote et d'éviter les lourdeurs administratives liées à l'inscription sur les listes électorales.

Georges DALLEMAGNE.